

REVISTA

DE LA

CÀMARA AGRÍCOLA OFICIAL

DEL

VALLÈS

Aquesta Revista se reparteix de franch entre tots els socis de la Càmara.

Pera els que no siguin socis, el preu de subscripció es de cinch pessetas l' any.

Se publica al menos una vegada al mes y sempre que la seva aparició sigui convenient.

No té número fixo de planas. Dels treballs firmats, no se'n fa solidaria la Revista.

Els originals no's retornan.

De todas las obras que 's reben, se 'n dona compte á judici de la Direcció.

Els anuncis, á preus convencionals.

DIRECCIÓ Y ADMINISTRACIÓ

Secció 3.ª de la Càmara Agrícola Oficial del Vallès

GRANOLLERS

Ofertas y demandas

Aquesta Revista contindrà la present Secció, al objecte de que tots els socis de la Càmera hi puguin posar anuncis de compra ó venda de productes agrícols, bestiar, fincas y tot lo referent á agricultura.

Pera anunciar en aquesta Secció, s' ha de ser soci de nostra Càmera; l' anunci per cada inserció, val á rabó de 25 céntims la ratlla.

Informes y encárrechs, á la Secció 3.ª de la Càmera.

OFERTAS

—Hi ha per vendre una junta de bous de vuyt pams d' alsada y de uns quatre anys.

—Matxo apropósit pels trevalls de pagés: se ven.

DEMANDAS

—Se comprarà una finca de regadiu de cabuda 50 á 70 cuarteras.

—Se desitja un mosso de pagés, que sigui bon jornalero y sápigamemar el carro. Será preferit si te familia y te algunas terras ó petita ocupació.

—S' arrendará á qui 'l tingui un camp de regadiu, aprop de Granollers. De cabuda, duas cuarteras aproximadament.

REVISTA

DE LA

CAMARA AGRÍCOLA OFICIAL

DEL VALLÈS

SUMARI: La zona neutral, I.—Higiene, Medicina y Economía del camp, II.—Necessitat del nitrat.—*Secció Llegislativa*: Adulteració de vins —Pràcticas d' actualitat.—*Secció Bibliogràfica*: Elementos de Química Agrícola.—Per la defensa de la vinya.—L' art de descobrir las ayguas subterrànias.—*Crònica de la Càmara*—Varietats.

La zona neutral

I

Endarreriment.—Els mals governs y els ciutadàns.—Preocupació pe'ls detalls y descuyt de lo principal.—Catalunya planteja á Espanya 'l problema ja solucionat á fora.—Causas d' oposició á la zona neutral.—Exemples del Extranjer.

Vivim en un país endarrerit. Tothom ho diu; tots n' estem convensuts. Pero ab tot y ser aquesta una creensa tan general, tan arrelada, son molts segurament els que no 's fan cárrech de lo intens d' aquest endarreriment y de la seva transcendencia. Cansats estem de dir que Catalunya es la regió més avensada d' Espanya, que tè vistas á Europa. Perfectament; pero ens hem de fer ben bè cárrech de que aquest avens de la civilisació catalana es sols relatiu, un avensament *per accidens*, no *per se*, que deyan els sabis y els que hi volíau passar, d' altre temps. Dit en llenguatge més clar: si podem afirmar que Catalunya es un país avensat, es sols per la major ignorancia dels altres del Estat espanyol, no perque la nostra terra catalana pugui compararse ab els pobles avensats del mon.

Aixís mateix no pot pas duptarse de que la classe agrícola de Catalunya y del restant d' Espanya es la més endarrerida de todas las

demés classes socials: si Catalunya porta un sigle d' endarreriment, moltes regions d' Espanya van ressagadas de quatre sigles. ¡Si al menos poguessin tenir las terras aytal com las van deixar els moros!

Y no donguin uns y altres la culpa á la organisió del Estat y als mals governs, qu' en bona part la tenim nosaltres mateixos, porque ademés de que en la nostra má está el acabar ab aquells entrebanchs contra el nostre benestar, es lo cert que dintre del estat actual de cosas no fem els possibles pera avensar, pera enlayrarnos y millorar la nostra situació.

Sabem punt per punt lo que fa el personatge A. y lo que diu que pensa el polítich B.: quanensem en las terras, ens preocupa molt—y es natural—el si aquest estiu plourá ó hi haurá sequera, si tindrem ó no tindrem malura, si ens aumentarán ó no la contribució; pero dels grans problemas económich-agrícolas, ó qüestions ab ells relacionadas, en general ne volem saber ben poca cosa, com, per exemple, de la qüestió de la zona neutral que té molta, moltíssima més trascendencia pera els interessos agrícolas que las tonterías que pugui dir un personatge qualsevol, las maluras que puguin presentarse en un any y que totas las demés pestas que 'ns solen flagellar.

Mentres desde las primerías del sigle XIX s' iniciá en tot Europa una corrent formidable en pró del establiment de zonas neutrals y ports franchs, mentres en diferents punts s' establián aquestas y altres institucions similars d' inmensa trascendencia pera las principals fonts de riquesa—industria, comers, agricultura,—mentres las corporacions económicas y els publicistas ilustravan á la opinió ab memorias y llibres, Espanya no s' ha adonat d' aquesta poderosíssima arma ab que 's defensen els pobles moderns, fins á las acavallas del sigle, y si se 'n ha adonat ha sigut porque Catalunya, que sent las freturansas de la nova civilisació, ha dit que moría ofegada dintre dels antichs motllos, que volia viure la vida moderna, que se sentía impulsada, moguda per una forsa irresistible pera expandir la seva potencia vital, conquistantse un lloch en el mercat universal, equiparantse ab els demés pobles que pensan, que treballan y que progressan.

Catalunya, donchs, ha plantejat á Espanya lo que ja fa un sigle han resolt al Extranjer.

Y Espanya se resisteix; els polítichs y una bona part dels productors—principalment els agricultors castelláns—fan oposició ferma á n' aquesta nova aspiració de Catalunya. Els motius de la seva oposició son de índole ben diversa, y d' algún d' ells no 'n parlarém per considerarlos intimament relacionats ab qüestions de carácter polítich;

pero sense aquets motius d'oposició, n'hi ha d'altres que son conseqüència de totes las grans innovacions. La major part d'arguments que 's fan contra la projectada zona neutral de Barcelona, son fills de la resistència que oposa l'indolent á cambiar de positura, de l'aversió que generalment hi ha—y més en la classe agrícola que 'n cap—á qualsevulla novetat, com més gran pitjor. Y un port franch porta una verdadera revolució económica en el país ahont s'estableix. Sacrifica tal vegada interessos creats, dignes sempre de tenirse en compte, pero no pas fins al punt de desatendre per ells interessos més generals y de més importancia: modifica extraordinariament las relacions de producció y comerç, originant, per lo tant, queixas, temors y prevencions. Tot aixó es molt humá. La historia dels ports franchs á Europa ens ho confirma. Quan s'establí el d'Hamburg, de tot l'Imperi alemany ne surtiren els mateixos clams que ara surten d'Espanya contra Barcelona. Uns deyan que seria un nú de contrabando; altres que 'ls mercats interiors quedarian invadits pe 'ls géneros del Extranjer, que aquets matarian els mercats exteriors del Imperi, que 's tractava d'una empresa ruinosa per la ciutat, etc. Aixó deyan els alemanys, pero el port d'Hamburg, guanyada la supremacia al de Liverpool, s'ha posat al costat del primer port del mon, el de Londres, y en poch anys, extesa la institució á altres ports del Imperi, Alemania ha vist multiplicar las sevas fonts de riquesa industrial y agrícola. Lo mateix pot dirse de Italia per rahó del port de Génova; de Dimanarca pe 'l de Copenhague; de Austria, Inglaterra, Suissa, Estats Units y lo mateix podrém dir de Fransa, pe 'l port de Marsella, el rival del de Barcelona, sobre tot si no s'imposa en la opinió pública un criteri superior com se va imposar en els països esmentats y si els polítichs que 'ns governan ab sas trampas y enredos, ab la seva xerrameca y ab el séu *tant se me 'n dona* pe 'ls interessos veritables del país, permeten que 'ls nostres vehíns s'aprofitin primer que nosaltres, com es de témer, d'aquesta poderosíssima arma dels pobles moderns.

Tractantse per lo tant com se tracta, ab la qüestió del port franch, d'una reforma de tanta trascendencia pera tots els interessos y d'una manera especial els agrícols, ens proposém ocupárnosen ab alguna extensió, al objecte de contribuir á formar opinió sobre la materia.

J. MASPONS Y CAMARASA.

HIGIENE, MEDICINA Y ECONOMÍA DEL CAMP

II

Higiene de las personas

El pagés y 'ls pares.—Refráns.—Las mares.—El carácter.—Planté de mares.—Instrucció y educació agrícola.—Génit y figura ..—La millor llissó.—Lleys de higiene.—Art de viurer: algunas reglas.—Imprudencias y mals buscats.—Per viurer 100 anys.

Quan un pagés vol obtenir molts y bons fruyts, lo primer que fa es escullir la terra que sigui de bona classe; després la treballa bè, treu las herbas y 'ls arbres que puguin xuclarla ó embrutarla; després busca llevors de confiansa sembrantlas ab cuydado y posant adobs á la terra; quan las plantas ó arbres han nascut, va netejant la terra de malas herbas y dona las regors convenients, posa país ó tutors als arbres petits perque no 's criin torts y 'l vent no 'ls doblegui: es dir que 'l bon pagés no escatima cuydados, treballs y sacrificis perque las plantas que cultiva y els animals que cria vagin bè; y es clar que pe 'ls seus fills que valen molt més que las plantas y 'ls animals, ha de tenir molt més interés perque donguin bons fruyts quan siguin més grans y pugin drets. Dèu ha volgut que per medi del matrimoni se propagués el género humá y que dintre la familia 'ls pares posin els medis útils á sí mateixos y á la societat, y dignes, per lo tant, del fí per que Dèn els ha criat; y es clar que perque 'ls rebrots siguin bons y robustos els arbres ho han d' ésser; que perque l' arbre dongui bon fruyt, la terra y la llevar han de ésser bonas y se han d' conreuhar bè. D' aixó 's dedueix que 'ls que 's casan convé que estiguin sans de cos y de ánima, donchs, com diu la Sagrada Escritura, dels pares corcats del cos ó del esperit, els fills ne reben las conseqüencias fins la tercera generació. Aixís, tots coneixém familias que s' han trasmés durant varias generacions la honradés, religiositat, robustés y fortuna, y altrás com á fatal herencia, que s' han trasmés vicis, malas costums, desgracias y conciencia ab aixampias; y no es estrany, perque els testos se semblan á las ollas; de tals socas, tals estellas, y tals arbres, tals fruyts, ó sia tals pares, tals fills, si bè hi ha alguna excepció. No es estrany, donchs, que cada dia degenerém més, perque la major part dels que 's casan portan xacras al cos y al ánima, y per afegidura no educan bè als seus fills, educació ab la qual se podria esmenar el defecte d' origen; educació qu' es el més gran dels debers que la major part no compleixen. ¡Ah! si 'ls pares tinguessin enteniment, robustés, el cor sá, y eduquessin ó fessin educar bè als seus fills, ¡qué depressa 'ns regenerariam!

Las mares, especialment las mares, son las que forman el carácter dels fills, y es el carácter una de las majors forsas que hi ha en el món, dependint la prosperitat y poder d' un país ó nació dels homes de carácter que tingui, y es dintre la familia

ahont se forma 'l caràcter. L' emperador Napoleó deya que la conducta futura dels noys dependia de las sevas mares, y que lo que faltan son mares que eduquin bè als seus fills. ¿Ahont se cria 'l planté de tals mares? preguntarán alguns; y jo els contestaré: He conegut mares y mestressas bonas que han sigut educadas ab l' exemple de las sevas mares; n' he conegut d' altres que han après la manera de educar als seus fills dels bons llibres que s' han escrit sobre la educació y de las mestras, y he vist que 'l planté de mares verdaderas ha sortit dels col·legis de ensenyansa dirigits per monjas consagradas al ministeri més difícil y més important, com es el d' educar las novas generacions, esperansa de la patria; aixís com també he vist els bons efectes de la educació donada als noys per els relligiosos; y en proba que 'n saben, que molts pares sense religió hi envian als seus fills.

Tant per la educació com per las cosas bonas y útils no cal esperar res de bó del estat Centralisador y xuclador.

Com assumpto importantíssim al tractar d' economia doméstica dedicarem algún capítol á la educació agrícola.

Instrucció y educació no es igual, ni molt menos: la instrucció es la ensenyansa y 's dirigeix á la inteligencia desenrotllantla, habenthi personas instruidas y sense educació. La educació no vol dir ensenyar de modos ó urbanitat: la educació es cultivar y dirigir totas nostras facultats y funcions del cos y de l' ànima; desenrotllar la rahó y la voluntat: formar hàbits y costums; millorar tot l' home, fentlo instruit, honrat, relligiós, recte, robust, treballador, enérgich y perfecte en lo possible; es dir, lo que se 'n diu home de caràcter.

La falta de dita educació agrícola fa que 'ls pagesos siguin poch respectats, qué estiguin endarrerits, que las terras no 'ns produueixin lo qu' en altrás nacions; que no progressém; que no tinguém influencia dintre 'ls governs que 'ns expremen, y en resúm, que degenerém del cos y del esperit. Unió, instrucció y educació agrícola son els únichs medis que tenim per alsarnos y per alsar la nació, y es la base nostra unió dintre la Càmara Agrícola que será palanca poderosa per anar logrant lo demés.

La higiene, qu' es part importantíssima de la educació, convé aplicarla desde petit, porque, com ens ensenya la experiencia, en moltas cosas ja no hi ha remey, donchs veyém que las ideas, costums y xacras de la joventut segueixen fins al sepulcre; que de petits se 'ns forma el caràcter que 'ns pert ó 'ns salva y 'ns dura tota la vida, y que 'ls vicis ó virtuts de la joventut ens acompanyan fins á la sepultura, com diu l' adagi: «Genit y figura, fins la sepultura.» Aixís veyém que 'l vici de rondinar que tenen moltas donas, no 'l perden may encare que compreguin que 's donan mal temps y mortifican á las personas qu' están á la vora; que els fumadors no se 'n desvesan per més que veuhen els perjudicis per sa salut y la seva butxaca, habenthi fumadors que prefereixen passar gana y fins morir del pit que deixar el fumar; que 'ls jugadors continúan jugant á pesar de que veuhen que roban el pá á la dona y als fills; que 'ls que beuhen massa y s' emborratxan no s' esmenan, escursantse la vida y posantse á un nivell inferior á las bestias; que mils y mils de joves com á caballs desenfrenats segan en flor la seva vida; que 'ls que tenen l' asquerós vici de renegar, ofenent gravement á Deu y fas-

tiguejant a las personas de la vora, no saben deixar tant criminal costúm; que 'ls malgastadors malgastan per pobres que siguin, y que 'ls economisadors economis-
san encare que siguin ríchs. Bastan y sobran aquets exemples pera probar la gran
importancia que té la educació que rebém de petits, ja que 'ns fá 'l bè y el mal
per tota la vida, formant nostras ideas, nostras costums y nostre caràcter, y de
aquí la gran responsabilitat dels pares, dels mestres y dels capellans en ser bons
models donantnos bons exemples, bonas lliçons y bona educació, y sobre tot el
bon exemple, qu' es la lliçó que 'ns queda més gravada.

Aquestas consideracions, que a n' algú poden semblar sermó, son la base de
la higiene y de la regeneració, porque 'l vigor moral, el vigor de la intelligencia,
tenen per base el vigor del cos; y el treballar per la salut es treballar per la in-
telligencia y per la moral y per formar las riquesas. Per tenir bons pagesos, bons
soldats, bons artistes y bons governants es precis tenir homes de caràcter, lo qual
se ha de lograr ab la educació del poble y dels que no son poble, y com repeteixo,
se ha d' educar l' intelligencia ab la instrucció, se ha d' educar la voluntat y 'l
cor ab la cultura moral, qu' es la verdadera educació, y se ha d' educar el cos ab
la higiene que dona lleys per la educació física, sana y rasonable, essent las lleys
de la higiene las lleys de la naturalesa. La salut es mantenir l' equilibri y l' ar-
monia entre 'l cos y l' ànima, y aquet es el fi principal de la higiene: la bona
constitució del cos, diu Plató, fortifica l' ànima, y l' ànima ben governada ab au-
toritat manté la salut del cos: *Mens sana in corpore sano.*

L' art de viurer molts anys es tan útil com ignorat y menos practicat. De 100
criaturas ne moren la meytat, y 'ls que viuen puján delicats; y si ab las criaturas
s' hi posés el cuydado que ab las plantas y animals, viurían casi totas. La salut es
la riquesa dels pobres, com la netedat es el seu luxo: sense salut la vida no té
atractiu ni pe'ls més ríchs.

Molts llibres s' han escrit donant regles d' higiene ab minucias que ni es possi-
ble seguirilas; moltas ja ns dicta la rahó natural, y altrás que 'l que viu en el camp
ja las segueix per naturalesa. Resumirém aquí las que 'ns semblan més importants.
Moderació en el béurer, en el menjar, en el dormir, en el discorrer, y en tot la cal-
ma y la regularitat que porta 'l viurer ordenat; netedat, ayre pur de día y de nit
y aliments sans ben preparats; que 'l sol ens toqui, qu' es un gran tónich: aixís ve-
yém se tornan grogas y malaltas las plantas sense sol y sense llum. Al dematí
obrir de bat a bat las habitacions y treurer al ayre la roba del llit porque s' ayregi
bè; rentarse tot lo cos ab aygua y sabó a lo menos un cop cada setmana, y si pos-
sible fos, cada día com la cara y las mans, no com aquells homes que sols se rentan
la cara quan se fan afeytar, deixant negra l' aygua de remullar: de día treballar
per guanyarse la vida y porque la ociositat es mare dels vicis, y de nit dormir set
horas els grans y un poch més las donas y 'ls petits, no convenient que las criaturas
dormin ab personas grans y menes ab vells, que 'ls es perjudicial; descansar al
diumenge porque Dèu ho mana per cumplir els debers religiosos; se tornan visitas,
se visitan y consolán als malalts, se passeja y conversa ab la familia y ab els
amichs pagesos, comunicantse impresions agrícolas; se repassan els comptes de la
setmana y se dona un passeig per las terras ab la dona y 'ls fills, amenisantlo ab
alguna berenadeta prop d' alguna font.

Son perjudicials els llits massa tous, cuixins de ploma, quartos tancats y poch ayrejats; els excessos de beurer, de menjar y d' altres cosas; corrents d' ayre estant suat y parat; beurer causat massa aygua freda y tot lo que' siguin imprudencias y excessos. Tambè es perjudicial criarse senyoret y delicat, fugint del ayre fresch per respirar y de l' aygua freda per rentarse, donchs precisament el respirar ayre pur y fresch es lo que enforteix el pit y evita 'ls constipats, com es un medi de tornarse fort y viurer sá el rentarse ó banyarse tot lo cos ab aygua freda desde petit deventse evitar l' anar massa abrigat, sobre tot del coll, com l' estar á llocs d' estufas, l' escalfarse 'l llit y dormir mitj vestit l' hivern, y altres cosas que detallaré en el pròxim capítol, explicant la higiene de la infancia que tan descuydada está y que fa 'l bè y 'l mal per tota la vida.

Are terminarem citant alguna de las moltas imprudencias qu' excursan la vida y ocasionan morts y malalties. Un arriba corrent y suat á l' estació, pren una beguda glassada, y pagarà tal imprudencia: si hagués fet la copa de l' estudiant, un vaset de té ó aygua á glopadetas, li haguera anat millor. Un altre tot suat s' afluixa de roba y 's posa al ayre pillant una forta bronquitis. En una casa caygueren tots malalts ab vòmits y mal de ventre degut á que á la paella ó marmita hi havia verdet, ó perque se varen afartar de cargols y ali-oli, ó per haver menjat peix ó altre aliment passat que s' enveneraren. Un altre per dormir en quarto humit agafá un reumatisme que 'l deixá atropellat. Un altre va esser víctima d' una feridura per un ápat fort, barrejat ab massa ví y copas. Una noya pujá mitj tísica per portar la cutilla estreta, y casada abortá y morí per volguer encare tenir el cos prim com una vespra. Diuhen sabis metjes que convindria desterrar las cutillas, boas, botas, manguitos, tapabocas, gorras peludas y fins las faixas y bolquers de la canalla, que ja 's van suprimint en familias y paissos adelantats.

Horroritsa, diu un sabi y célebre metje, la gent que portan al cementiri 'ls teatres, balls, estanchs, donas, cafés y tabernas, y 'ls crims y deshonras de que son causa; y si haguessim de contar els mals buscats fora quento de may acabar.

En resúm, per viurer 100 anys, ó á lo menos la més llarga y felís vida possible, que prenguin el següent *Elixir de llarga vida*:

Tirarsho tot á l'esquena;
viurer al camp fent de pagés;
no fer excessos de cap mena,
ni fer vida de burgés.

Ayre pur, y en tot netedat;
racional alimentació,
viurer ab ordre y conformitat,
y tots els vicis á recó.

Necessitat del Nitrat

*Molta pluja abans de Nadal,
per mitja pedregada val.*

¡Quant cert es aquest refrán!

Moltas personas son las que 's preguntan actualment la causa de

que 'ls sembrats d'enguany pujin flachs y com espantats, no obstant y haber sigut degudament adobats.

Els nostres passats ja no se 'n estranyarien de que en el present any els blats no siguin gemats, puig qu' en ploguent massa pe 'ls mesos de Novembre y Desembre ja tenían experimentat que 'ls sembrats no pujaban bonichs y ufanosos, y en tant ho donavan com á cosa exacta, que 's troba consignat entre las moltíssimas sentencias que ells havían dictat en merits de las constants observaciós practicadas y dels estudis fets en el sublim llibre del Criador—la Naturalesa—dihent: *Molta pluja abans de Nadal, per mitja pedregada val.*

Si els nostres avis acomodavan els seus fets y las prácticas agrícolas á las sentencias que la experiencia y la práctica els hi havia inspirat y que tothom sabia de memoria, ¿per qué no fan altre tant els pagesos y la gent d' avuy el dia?

¡Quantas d' aquelles máximas plenas de verdadera ciencia y de sana doctrina que tothom deuría saber, se han perdut ó bé son desconegudas per la generalitat dels nostres pagesos!

Avuy que la agricultura ha avensat una mica, pot el pagés acudir á temps á salvar bona part dels efectes que las plujas de hivern produheixen en els sembrats, per medi del nitrat de sosa, escampantlo pe 'l demunt y en la proporció que l' estat del sembrat demana.

El medi sencillíssim de que disposa el pagés d' avuy, de proporcionar pe 'l nitrat de sosa el nítrógen que las plujas d' hivern puguin haver pres als sembrats, no 'l tenían els nostres passats, donchs que si l' haguessin tingut á má, no haurían pas fet com molts pagesos de ara, que per no gastar ó bé per falsos escrúpols, deixan de reforzar el blat ó l' ordi ab nitrat en primavera; sino que aquells, tenint present las plujas que haguessin caygut abans de Nadal, s' haurían posat á observar seguidament l' aspecte dels sembrats, y segóns las plujas, s' haurían, en temps, provist de las materias necessarias pera restablir els elements nutritius de la planta, á fi y efecte de comensar á ferho abans de deixar decaure massa els sembrats, com ho esperan molts dels que 's determinan á fer us del nitrat.

Els nostres avis, observadors com eran, segurament haurían experimentat que 'l modo de emplear el nitrat en primavera no es tirarlo en una sola vegada, sino en duas ó tres, comensant á mitj Febrer y ab interregnes de 15 días. Aquesta es la manera més económic de usar el nitrat, puig que 'l element fertilisant que conté es més aprofitat per la planta y no se 'n pert, com succeheix fentho d' altre modo.

Sens dupte que si 'l nitrat de sosa s' hagués posat en condicions

d' usarse com are, en temps dels passats, trobaríam l' adagi que serveix de lema al present escrit, modificat de la següent manera: *Molta pluja abans de Nadal per mitja pedregada val, y en aquets anys qui ne vulgui perdre 'l sembrat, que no passi del Mars sens tirarhi nitrat.*

FREDERICH ROS.

Secció Legislativa

ADULTERACIÓ DE VINS

MINISTERIO DE AGRICULTURA

Industria, Comercio y Obras públicas

REAL ORDEN

Habiéndose recibido en este Ministerio reclamaciones formuladas por las Cámaras de Comercio de Guipúzcoa y Navarra, solicitando se modifiquen ó deroguen las disposiciones contenidas en el Real decreto que, con fecha 11 de Marzo de 1892, dictó el Ministerio de Fomento sobre adulteración de vinos, alegando que de hecho no se cumplen ni observan las referidas disposiciones, como tambien que su cumplimiento en las actuales circunstancias produce notorios perjuicios al comercio de vinos:

Considerando conveniente reunir datos y antecedentes, con cuyo conocimiento pueda dictarse la resolución más procedente respecto de la cuestión expresada:

S. M. el Rey (Q. D. G.) ha tenido á bien disponer que por V. S. se comuniquen á este Centro ministerial cuantas noticias le sugieran á extremos tan importantes como los de averiguar si cumplen ó no en esa provincia de su digno cargo los preceptos del Real decreto de 11 de Marzo de 1892, dictado por el Ministerio de Fomento, y en caso negativo inquirir cuáles sean las causas de su incumplimiento, y las protestas ó reclamaciones que se hubiesen formulado en contra de su aplicación, expresando las razones que les sirvan de fundamento.

De Real orden lo digo á V. E. para su conocimiento y demás efectos Dios guarde á V. E. muchos años. Madrid 28 de Marzo de 1903.—Vadillo.

Sr. Gobernador civil de...

(Gaceta del 31 de Mars).

Prácticas d' actualitat

Induïtament que encara està present en la memòria y en la butxaca de molts pagesos el desastre qu' en la cullita del any passat produhiren en els vinyats las malalties criptogàmicas que ab tanta intensitat se desenrotllaren á conseqüencia de las moltas humitats que en la primavera última se deixaren sentir.

Fetas varias averiguacions y practicada alguna informació, podem formar una mica d' opinió respecte de las causas que motivaren la perdua del fruyt de la vinya, aixís com de las patatas en la anyada passada, y també creyém haver deduhit el per qué no s' obtingueren, per la majoria dels pagesos, els bons resultats qu' en altres anys se consegüan del ús del sulfat de coure.

Las causas de l' invasió son degudas al estat atmosfèrich y climatològich d' aquella primavera, com ja tothom comprén, puig que l' humitat fomenta molt ditas malalties.

Si 'ls medis empleats per combátreria no donaren el resultat d' altrás vegadas, es ben provat que fou degut á no practicarlos ab la deguda oportunitat, puig que compareixent molt més aviat que altres anys el mildiu y demés assots de la vinya, també molt més aviat devia haverse fet l' ensulfatat.

Tant es cert que si tothom hagués ensulfatat abans de notarse cap senyal de malura criptogàmica s' hauria evitat l' invasió y s' hauria salvat el fruyt, que n' es una bona prova el que 'ls pagesos que abans de Sant Isidro varen practicar el tractament contra 'l mildiu, y ho feren degudament, salvaren bona part de la cullita y las sevas vinyas van portar gran ventatja y millor aspecte devant de las que foren ensulfatadas tart y de qualsevulga manera.

Convé, donchs, no descuydarse, ni esperar ensulfatar quan ja estigui el mal estés, puig que siguent el mildiu un mal poch menos que incurable, s' ha de evitar per tractaments preventius, y per lo tant en ocasió que no hagi aparegut la més petita senyal de malaltia.

Esperém que la calamitat del any passat haurá allissonat als pagesos, y qu' en el present any no 's deixarán enganyar per falsas economías y pe'l descuyt.

Per més que en el número corresponent al mes de Mars del any passat hi tenim explicat el modo de preparar degudament la disolució del sulfat, repetim aquí la fórmula més aconsellada per l' experiència.

Pe'l primer tractament:

Aygua	100	litres.
Sulfat de coure.	1	kg.
Cals viva.	0'400	kg.

Pe'ls tractaments successius:

Aygua	100	litres.
Sulfat de coure.	2	kg.
Cals viva.	1	kg.

La preparació d' aquesta barreja compren tres operacions: la dissolució del sulfat de coure, la formació de la lletada de calç i la barreja de la lletada i el sulfat de coure ja dissolt.

Per dissoldre el sulfat se 'l col·loca en un cistell dintre d' una portadora d' aygua; per fer la lletada se dissol la calç ab poca aygua, i una vegada ben deixatada s' hi va afegint la meytat del aygua de la total que 's vol preparar; i una vegada ben dissolt una i altra cosa se tira de mica en mica la lletada de calç demunt de la dissolució de sulfat (may el sulfat demunt de la calç), anant remenant á mida que 's va fent la barreja.

Arreglat el caldo bordalés en aquesta forma, s' obté un such blau transparent, cosa que no 's consegueix no fentho ab cuydado.

Tambè hi há personas que en la mateixa fórmula substituïeixen la calç pe' l sulfat amoniach líquit. en la proporció d' un mitj per cent, obtenint molt bons resultats.

Una de las ventatjas que té l' amoniach en el caldo bordalés es, que 'ls pulverisadors no s' embussan, com succeeix ab l' empleo de la calç, puig que per més que coli el such, sempre hi passa algún granet de la calç, si no es de bona qualitat, que fa embussar els pulverisadors.

Quan la vinya ja té 'ls brots de 10 á 12 centímetres es quan s' ha de fer el primer tractament, i no passar del Maig sense haverhi donat el según, seguint el tercer i tots els que las circumstancias demanin en interregnes d' un mes.

Lo dit i aconsellat per la vinya es del tot aplicable als patatars i altres plantes que siguin atacadas per maluras criptogámicas.

SECCIO BIBLIOGRÁFICA

Elementos de química agrícola, por el Dr. D. Casimiro Brugués y Escuder.— Barcelona, Juan Gili, 1903.—De venda en las principals llibrerías: preu 2 pessetas exemplar enquadernat.

¡Tant debó que tots els llibres que s' escriuen d' agricultura i que 'l seu objecte es ilustrar al agricultor fossin escrits ab tanta claredat i concisió i estessin inspirats en un sentit tan práctic i com ho es el del Dr. Brugués!

El llibre del Dr. Brugués, tant per sas proporcions com pe' l' estil empleat, fá que no 's necessiti cap esforç per emprendre sa lectura, i una vegada llegit, á un hom li queda el desitj de tornarhi, pero no com á simple lectura, sino com á profitós estudi, puig que ab sols fullejarlo, un ja 's convens de qu' es un llibre, sense esser voluminós, molt útil á tot agricultor.

La ciencia química agrícola presentada al alcans de tota inteligencia mitjanament ilustrada, com resulta esser els *Elementos de química agrícola* era una verdadera necessitat qu' es feya de veras sentir, i que 'l Dr. Brugués ab molta fortu-

na ha sapigut aténdrerla escrivint l' expressat llibre en forma adequada per divulgar entre la classe agricultora una ciencia fins ara solsament compresa per personas de regular ilustració.

El Dr. Brugués divideix la seva obra en quatre parts:

- 1.ª Estudi de l' atmósfera.
- 2.ª Estudi de la terra treballable.
- 3.ª Estudi de la planta.

Aquesta part la divideix en duas: 1.ª Composició química de la planta, y 2.ª Vida de la mateixa.

- 4.ª Els adobs.

En aquesta última part explica per separat els adobs absoluts y 'ls adobs relatius.

Deixém de fer cap extracte de cada una de las materias del llibre que 'ns ocupa porque creyém que ja son prou els títols d' ellas per donar una idea á nostres lectors de lo interessant qu' es el llibre del Dr. Brugués per adquirir alguns coneixements molt útils per tot pagés que desitji coneixer una mica las relacions que tenen las plantas ab l' atmósfera, ab la terra y ab els adobs.

Tot el llibre es de gran ensenyansa, pero d' un modo particular es instructiu en la part que 's refereix als adobs. Respecte d' aquest punt, el Dr. Brugués dona provas d' una gran competencia, formada pe 'ls reconeguts coneixements científichs que 'n la materia posseheix y per las observacions y averiguacions fetas en el terreno de la práctica.

De debó recomaném l' estudi de la Química Agrícola del Dr. Brugués als nostres lectors, convensuts que d' ella en treurán profitosas ensenyansas.

La Cámara envia afectuosa felicitació al Dr. Brugués per la publicació de tan útil llibre y desitja que 'ls elogis y enhorabonas que ha rebut ab tal motiu, li serveixin d' estimul per escriurer altres tractats ab lo mateix sentit práctic y de fàcil comprensió, ab lo que prestará un senyalat servey á l' agricultura.

F. R.

La secció 3.ª d' aquesta Cámara s' ofereix á proporcionar als Srs. Socis que ho desitjin, la Química del Dr. Brugués.

Per la defensa de la vinya

Siguent de gran importancia els aparells que usi l' agricultor, tant per son perfecte treball com per la economia del mateix, ne doném á coneixer dos que, ja per esser de oportunitat, ja porque comptem que son els models de lo més acabat y práctic que ha sortit per la defensa contra l' anthracnosis, l' oidium, el mildiu y demés malalties criptogámicas, probablement farem algún favor procurant que dits aparells siguin coneguts pe'ls nostres lectors.

Els instruments aludits son: un pulverisador y una ensofradora. Han sigut presentats per la reputada casa J. Sanpere y C.^a, de Barcelona.

El pulverisador es un aparato del tot diferent dels fins ara coneguts. Son funcionament no es degut á cap bomba ni mecanisme, ni maneig del home.

El líquit surt ab notable violència gracias á la forta pressió que li dona el gas acetilè que 's produheix en l' interior mateix del aparato per medi de carburo càlcich, que 's posa en un lloch destinat al efecte.

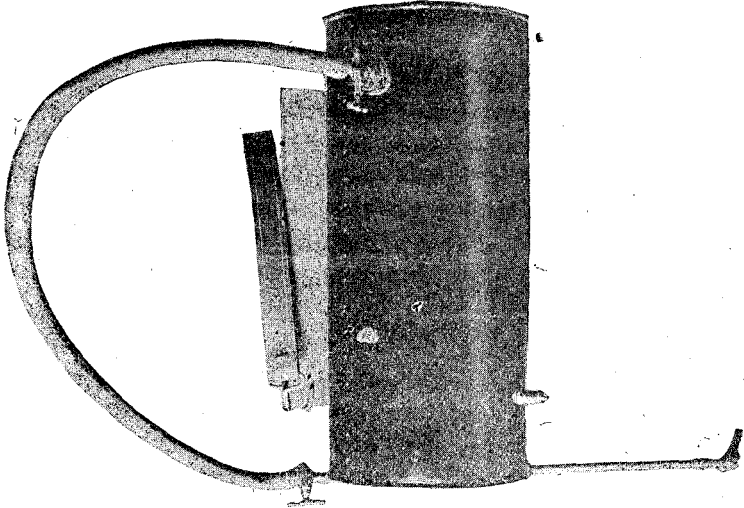

Fig. 1.—Pulverisador automatic.

Per medi d' una maneta que surt al exterior se pot produhir instantàniament el gas y posar en funcionament el pulverisador.

Por lo explicat y pe'l grabat que acompanyém tal vegada n' hi há prou pera donar una idea del aparato, que per rahó de no tenir cap mecanisme ni pèssas difícils d' espatllarse se fa molt recomenable.

Usant el pulverisador automàtic no cal afegir á la disolució del sulfat de coure gens de cal viva, ja que aquesta queda suplerta per el carburo de cal que 's necessita per la producció del gas acetilè.

N' hi há prou, donchs, en preparar la disolució de sulfat á la proporció de 1 per 100, ab quin líquit se carrega l' aparato pulverisador.

L' ensofradora Mäuser es l' altre aparell digne de que 'ls pagesos el probin, ja que donada la rapidés, perfecció y economia ab que permet fer el trevall d' ensofrar, se pot conceptuar un verdader aparato práctic.

La distribució del sofre es del tot perfecte y regular ab la ensofradora Mäuser, puig que dona el sofre en una verdadera boyra que 's posa per demunt de las plan-

tas, sense que s' escapin pilotets de sofre, com succehix ab las ensofradoras comunas, que moltas vegadas creman el rahim.

La economia del sofre, ab la nova ensofradora, es molt considerable, en tant que segurament pot economisar l' import d' ella al primer any tot pagés que consumeixi ordinariament uns 3 quintars de sofre.

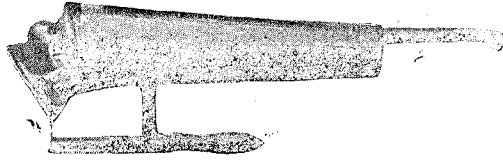

Fig. 2.—Ensofradora Maüser

L' art de descobrir las ayguas subterrànies

y 'ls llochs á propòsit per obrir els pous

Mr. Victor Thiébaud ha publicat en el *Journal d' Agriculture pratique* corresponent al 19 del mes de Mars passat, un ben escrit article ab el títul que va per capsalera á aquestas ratllas, en el que, aixís com Mr. Max. Ringemann en un altre article molt ben fonamentat y publicat en el propi periódich en sos números corresponents als dias 2 y 9 d' Octubre del mes passat va exposar de un modo tant clar com concís un procediment científich per descobrir las ayguas subterrànies, que pot proporcionar grans serveys als agricultors que tingan algúns coneixements especials, en aquest dona compte d' altres procediments que podríam anomenar empírichs ó casulans y que de ser certs poden servir de molta utilitat en algunas poblacions rurals.

Aquí 'n va un:

«S' arrenca una gleba de molsa ó altra vegetació que hi hagi en el lloch ahont vulga ferse l' experiment; després se cubreix ab una pell de moltó ab la llana cap enlayre. En el mitj d' aquesta pell s' hi posa un ou de gallina ben fresch que 's tapa ab un got esmaltat de nou. La experiència deu ferse cap al tart d' un dia sech y que no fassi vent, y quant la terra está ben seca. Al matí, aixís que hagi sortit el sol, se treu 'l got. Si tant l' ou com la llana están cuberts de rosada es senyal que hi ha una capa d' aygua en aquell lloch y á molt poca profunditat. Si l' ou está aixut y sols la llana está rosada, la capa d' aygua es més fonda: y en fi, si l' ou y la llana están igualment aixuts, se buscará inútilment l' aygua aprop.»

Altre procediment que, segóns el *Bulletí de la Societat agrícola del Cáucasso*, s' usa ordinariament á Russia:

«Pulverisar y barrejar després convenientment 60 grams de cals viva ab la mateixa quantitat de verdet (cardenillo) y de sofre. Posar aquesta mescla dins d' un pot de vidre nou esmaltat y cubrirlo ab 20 grams de llana de moltó que no hagi sigut rentada, tapant hermèticament el pot ab una cobertora igualment esmaltada. Després 's pesa 'l got y son contingut exactament, y en temps ben sech soterrarlo de modo que 'l cubreixin uns 30 centimetres de terra. Vintiquatre horas després se descolga, y després d' haberlo aixugat convenientment se torna á pesar. Si 'l pot es més lleuger que quan se va pesar anteriorment, será senyal que no hi ha aygua aprop; sí, al contrari, es més pesant, es que l' aygua es á la vora, y es tant més soma, com més considerable sigui la diferencia del pes.»

Aquets procediments, com molt bè diu Mr. Thiébaud, son senzillissims y de poch cost y fácil, per lo tant, de comprovar la seva eficacia; y es per aixó que habém cregut convenient donarlos á conèixer á nostres llegidors per si volen fer la prova, ja que no tothom t'è facilitats y medis per emplear els procediments científichs.

CRÓNICA DE LA CÁMARA

Sofres y sulfats de coure

Queda oberta la venda d' aquestas materias en nostra Cámara; per lo tant, poden els Srs. Socis retirarlas com tinguin per convenient.

Per aquest any la Cámara sols proporcionarà sulfat de coure anglés de primera y sofre flor, puig si bè alguns propietaris han empleat ab més ó menos bon resultat altres medicaments per combatrer el *mildew* y el *oidium*, com la *esteatita cúprica*, *mata oidium*, *polvo catalá*, *polvo Chefdebien*, *bouillie catalane*, *oidiocida cúprich*, &c. &c., esperém á donarne quan estiguém ben segurs de la seva eficacia.

Hem rebut el primer número de la *Revista de la Cámara Mútua de la Propiedad*, dedicada preferentment á la defensa de la propietat urbana de Barcelona.

Desitjém moltes prosperitats al nou company y ab gust establim el cambi.

Están exposats en el local de la Cámara els aparatos d' ensulfatar y ensofrar resenyats en altre lloch d' aquesta REVISTA, pera que 'ls Srs. Socis puguin examinarlos.

Si algún Sr. Soci desitja comprarne algún, que dongui avís al Administrador de la Cámara, qui enterará del preu y del funcionament á tothom que li convingui.

El cánem del Vallés qu' está exposat al local de la Cámara y que t'è la particularitat de esser bregat ab máquina, ha produhit molt bon efecte entre 'ls que l' han vist, per lo ben deixat y per sa netedat.

La nostra associació s' ha adherit á la general protesta que ha motivat el Decret del Ministre de Gracia y Justicia reformant el Notariat, enviant, el dia 20 del passat mes, el següent telegrama:

«Ministro Gracia Justicia.—Madrid.—Cámara Agrícola Vallés suplica derogación Decreto sobre Notariado por anti-constitucional, atentatorio derecho catalán y á la libertad de los particulares, perturbador de la instrucción é injusto para residentes á provincias, á quienes imposibilita ingreso en la carrera.—Presidente, Salvador Dachs.»

Son molts els periódichs y revistas agrícoles que han tingut la bondat de ocupar-se ab elogi de la Memoria de la nostra Cámara durant l' any 1902: els hi agra-him l' atenció.

El diari de Barcelona *Correo Catalán*, corresponent al dia 14 d' aquest mes, ha publicat un llarch article dedicat al enaltiment de la nostra Corporació.

Firma l' article *Un propietario agricultor*, pseudonim ab que fa anys que brega per la causa agrícola un il·lustrat agricultor de la part més alta del Vallés.

VARIETATS

El vinent Congrés agrícol

Es probable que 'l Congrés que aquest any toca celebrarse per las entitats de la Federació Agrícola Catalana, se efectuhi á primers de Juny.

Com recordarán els nostres lectors, aquest Congrés se tẽ de celebrar á Manresa. El Gremi de Pagesos d' aquella ciutat, presidit pe 'l nostre digníssim amic don Leonci Soler y March, sabem que 's preocupa ja de la celebració d' aquesta solemnitat.

Una carta-pastoral

El venerable Bisbe de la Diócesis vehina de Vich, Dr. Torras y Bages, ab motiu del passat temps de Quaresma, va publicar una carta-pastoral dedicada á la classe pagesa.

Recorda el senyor Bisbe qu' ell també procedeix del camp—de la rica comarca del Penadés—y descriu ab frases bellíssimas els encants de la vida pagesa, demostrant com ella y la gent de mar, per estar en constant contacte ab la Naturalesa, son els estaments en que millor descansa l' ordre y el progrés de la societat.

El document del sabi Dr. Torras es de lo més granat que ha vist la llum sobre aquesta materia.

Nou confrare

A Olot s' ha constituït un Sindicat Agrícol, que comprén á tot aquell partit judicial.

El Sindicat publica un Butlletí, al que li desitjém molts anys de vida.

Vda. y Fills de B. Cazeneuve

BARCELONA: Llealtat, 6

Fabricants y preparadors d' adobs organichs.—Serradura de banya y potarró fina y granada.—Desperdicis de pells y llanas.

Apropòsit pera las vinyas, cánem, blat, arbres, etc.

SOCIETAT GENERAL DE SEGURS

á prima fixa

Capital social:

15.000,000 de pessetas

Segurs vida, accidents, incendis, marítims,
pedregada y remadería.

Representant á Granollers: D. ANTONI CADEFAU, Prim, 8

ANALISSIS QUIMICHS á preus módichs, per l' enginyer quí-
mich PERE SALAS, plassa Major, Sabadell.

EN VENDA

Dos billars ab els seus accessoris

SON VENTURERS

Dirigirse á la Administració d'aquesta Revista

LISOL.

L' insecticida mes enérgich. No és tòxic, ni corrosiu, ni perillós. Destruheix tota classe de larvas, ous é insectes *enemichs de la vinya*, del *arbres fruyters* y de las *hortalissas*, d' efectes sègurs contra la *serpeta* y *demés cotxinillas* del taronjer, llimoner, olivera, garrofer, etc., aixís com contra tota classe de pugons.

D' ús indispensable en *remoderta* pera la neteja y curació de las maluras micróbicas del *bestiar* aixís com pera 'l sanejament de quadras, corts, galliners, etc.

PREUS } A 2'50 pessetas pot de 1 kilo.
» 2 » kilo en llaunas de 12 kilos.

De venda, en la casa dels fabricants

MORA Y C.^A

Ronda de Sant Antoni, 60.—BARCELONA

y en las principals droguerías d' Espanya.

J. ESPINÁS S. EN C.

BARCELONA.—SANS

GUANOS QUÍMICHS-ORGÁNICHS
especials per canem y patatas

Premiats ab medalla d' or á la Exposició Monográfica de la Patata (1901).

Primeras materias

Serradura fina y granada de banya, pel y pota, etc., etc.

RIQUESA GARANTIDA